

Rozwój społeczny dziecka w wieku przedszkolnym

Natalia Maliszewska

W procesie rozwojowym dziecka w okresie przedszkolnym wraz z rozwojem emocjonalności następuje rozwój socjalny. Rodzice poprzez zbudowanie płaszczyzny, która stworzy możliwość prawidłowego kształtowania się emocji wśród dziecka, wpływają na odczuwanie przez nie komfortu psychicznego, a w związku z tym stwarzają warunki rozwojowe, w których dziecko może czuć się bezpieczne i akceptowane. Dzięki temu dziecko staje się bardziej otwarte na świat, łatwiej wyraża swoje uczucia. Dziecko, które odczuwa oparcie rodzicielskie łatwiej przystosowuje się w danych sytuacjach zachodzących między nim, a innymi osobami, szczególnie rówieśnikami. Należy zwrócić uwagę na rolę żłobków i przedszkoli, które dają możliwość dziecku zawierania coraz to nowych znajomości, zwiększania liczby kontaktów, co niewątpliwie wpływa na proces rozwoju dzieci. „Dzięki temu są one lepiej przygotowane do aktywnego uczestniczenia w życiu grupy aniżeli dzieci, których aktywność społeczna ograniczała się głównie do członków rodziny lub do dzieci z najbliższego sąsiedztwa.”¹ Szczególne znaczenie ma tutaj zabawa. Dzięki niej dzieci nabierają nowych doświadczeń, poznają formy zachowań w danych sytuacjach i uczą się odpowiedniego przystosowania do obecnych okoliczności i przestrzegania określonych reguł, obowiązujących zasad. Warto zauważyć, że zabawa dzieci w wieku przedszkolnym jest wręcz „najważniejszą linią rozwoju dziecka”.² Na tym etapie rozwojowym nie tylko rozwija się samoświadomość dziecka, ale i samokontrola.

Zmienia się mentalność dziecka, kształtuje osobowość, następuje rozwój sprawności językowej, poczucie przynależności do danej grupy społecznej. Dziecko nabiera nowych doświadczeń poprzez kontakty z rówieśnikami uczy się życia wśród innych ludzi i współpracy z nimi. „Kontakty z innymi dziećmi pomagają w nabywaniu rozmaitych sprawności społecznych i w tworzeniu własnej tożsamości dziecka, a współpraca między kolegami jest napędem rozwoju intelektualnego.”³ Dotychczasowe relacje z członkami rodziny zostają uzupełnione nowymi znajomościami, powstawaniem więzi z innymi dziećmi. Dziecko staje przed nowymi wyzwaniami, nabiera poczucia odpowiedzialności za swoje zachowanie. Bardzo ważną rolę w tym procesie przyjmują rodzice i opiekunowie, którzy powinni być obecni podczas wdrażania się dziecka w życie społeczne, ale ich funkcja nie powinna polegać na wyręczaniu

---

1 E.B. Hurlock, *Rozwój dziecka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1985, s. 456

2 L.S. Wygotski, *Wybrane prace psychologiczne II: dzieciństwo i dorastanie*, Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2002, s. 141

3 R.H. Schaffer, *Psychologia dziecka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005, s. 145

dziecka w razie napotykaných przez niego problemów, a na wyjaśnianiu przyczynowo-skutkowym danych sytuacji. Rodzice powinni być swego rodzaju obserwatorami i mentorami dającymi silne oparcie w tym przełomowym etapie życia dziecka. To rodzic, opiekun jest odpowiedzialny za prawidłowe wprowadzenie dziecka w życie społeczne, m.in. ukazując i tłumacząc właściwe zachowania, pomagając w znajdowaniu rozwiązań. W rezultacie podstawą rozwoju społecznego są relacje międzyludzkie wraz z towarzyszącymi im zmianami.